

Statens vegvesen

Saksbehandler, telefon

Magne Nesse, 5557 2335

Rapport fra inspeksjon ved Sotrasambandet fv 555 – A9 Stiavatnet Bergen kommune Kontrollnummer: 2023.288.I.SFVL

Kontaktpersoner ved inspeksjonen

Fra virksomheten:

Diana Eidem Statens vegvesen
Kjetil Sigvaldsen Statens vegvesen
Håvard Oppedal Rinde Statens vegvesen
Lasse K Sivertsen (delvis) Statens vegvesen
Lene Sælen Rivenes (delvis) Statens vegvesen
Lars Martin Færseth Sotra Link

Fra Statsforvalteren i Vestland:

Sondre Kaastad Sørsdal
Magne Nesse

Resultat fra inspeksjonen

Denne rapporten gjelder resultatet fra inspeksjon ved Sotrasambandet fv 555 sitt anlegg A9 Stiavatnet den 17. november 2023. Rapporten er endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Vestland fant ett avvik etter tilsynet.

- Overskuddsmasser/avfall fra anlegget leveres til mottak som ikke har lov å ta imot slike masser. Sotra Link mangler plan for håndtering av avfallsmasser og mangler oversikt over lovlige mottak for overskuddsmasser

Beskrivelse av tilsynet er omtalt under "andre forhold" i rapporten. Avvik og oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Med hilsen

Sissel Storebø
seksjonsleder

Magne Nesse
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
Sotra Link
Bergen vann
Bergen kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Statens vegvesen	
Organisasjonsnr.: 971032081	Eid av:
Bransjenr. (NACE-kode): 84.130 - Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	

Kontrollert enhet

Navn: Sotra Link	Anleggsnr.: 4601.0971.01
Kommune: Bergen	Fylke: Vestland
Anleggsaktivitet: Anleggsarbeider	
Tillatelse gitt: 12. april 2023 (2023.0327.T)	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført på bakgrunn av en hendelse der avfallsmasser fra Stivatnet ble levert til en lokalitet (Jordtippen i Øygarden kommune) som ikke har lov å motta avfall.

Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i forurensingsloven § 48 og produktkontrollloven § 8.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Avfallshåndtering
- Utslipp til vann/sjø

Rapporten gjelder avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen. Den gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av miljøarbeidet eller miljøstatusen til virksomheten.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterleving av krav fastsatt i eller med hjemmel i lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener det er nødvendig å påpeke på for å ivareta ytre miljø, men som ikke er omfattet av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som kom fram under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Informasjon om virksomheten og kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men som ikke klassifiseres som avvik eller merknader, kan også inngå her.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Sotra Link plikter å rette opp avviket som er omtalt i denne rapporten så snart som mulig.

Vi ser alvorlig på avviket og dere må sende oss en skriftlig redegjørelse **innen 14. desember 2023** som viser hvordan avvik er rettet og hvilke tiltak som er gjennomført eller planlagt.

Gjennomføringen av tiltakene kan bli fulgt opp med en ny inspeksjon.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til informasjon og varsel om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten 8. november 2023. Virksomheter skal betale gebyr for kontroller utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelse, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsett i forurensningsforskriften §§ 39-7.

På bakgrunn av forventet ressursbruk må Statens vegvesen betale et gebyr på kr 30 000,- for inspeksjonen, gebyrsats 2, jf. forurensningsforskriften § 39-7. Miljødirektoratet sender faktura for innbetaling til statskassen. Statsforvalteren viser ellers til forurensningsforskriften kapittel 39 om gebyr til statskassen.

Klagerett

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. En eventuell klage bør grunngis skriftlig og skal adresseres til Miljødirektoratet, men sendes til Statsforvalteren i Vestland. Vi vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. Gebyret som er satt, må likevel betales inn. Dersom klagen tas til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten er offentlig tilgjengelig via postjournalen til Statsforvaltaren i Vestland (jf. offentliglova) og nettsiden Norske Utslipp, www.norskeutslipp.no.

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1: Overskuddsmasser/avfall fra tiltaket leveres til mottak som ikke har lov å ta imot slike masser. Sotra Link mangler plan for håndtering av avfallsmasser og mangler oversikt over lovlige mottak for overskuddsmasser.

Avvik fra: Forurensningsloven § 32. Tillatelsens vilkår 2.7.2, 3.1 og 4.1

Kommentarer til regelverket

Overskuddsmasser som oppstår under anleggsarbeider er næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27. Ifølge forurensningsloven § 32 skal næringsavfall gjennomgå gjenvinning eller leveres til lovlig

avfallsanlegg. Forurensede masser skal leveres avfallsmottak med tillatelse til å ta imot den typen masser. Masser ansees som forurenset når konsentrasjonen av helse- eller miljøfarlige stoffer overstiger normverdier for forurenset grunn, jf. vedlegg 1 til forurensningsforskriften kapittel 2. For Jordtippen AS er det juridiske mht mottak av masser avklart i Statsforvaltarens brev til Jordtippen datert 9. juli 2021. Fjell kommune gav tillatelse til bakkeplanering i 2006, med endring 2008 og med gyldighet på tre år. Tillatelsen til bakkeplanering ble ikke fornyet og utløp i 2011. Skal Jordtippen ta imot rene overskuddsmasser fra flere aktører og/eller prosjekt over lengre tid krever det egen tillatelse gitt av Statsforvalter, jf. forurensningsloven § 29.

Observasjoner

Sotra Link leverte i perioden 9. til 20. oktober 2023 ca. 4 000 m³ til Jordtippen AS. Massene kom fra bunnsedimenter fra nedtapping av Stiavatnet. Massene skulle i følge Sotra Link være rene, dvs. skulle ikke ha konsentrasjoner av stoffer over normverdi. Jordtippen AS tok egne prøver av massene og fant forurensninger av noen komponenter i tilstandsklasse 3 til 5. Massene ble lagret adskilt fra andre masser i påvente av prøveresultatene og skal ikke være blandet med andre masser. Oppfølging av Jordtippen AS blir fulgt opp via eget tilsyn fra Statsforvalter utført 8. november 2023.

På tilsynet 17. november 2023 redegjorde Sotra Link for hva som gikk galt ved denne leveransen av masser til lokalitet som ikke har lov å motta hverken rene eller forurensede masser. Avgjørelser for levering av masser ble overlatt til underentreprenører uten at det var utarbeidet en liste over aktuelle avfallsmottak med tillatelser til å ta imot de ulike massetyperne som oppstår. Det var heller ikke utarbeidet en plan for hvordan masser skal behandles før transport. Bunnsedimentene er meget bløte, har høyt vanninnhold og har høyt innhold av organisk materiale (TOC).

Sotra Link har opprettet avvik for hendelsen og det som mangler i Sotra Link sine rutiner er bl.a.:

- Utarbeide spesifikke massehåndteringsplaner (herunder avvanning)
- Opprette et register over godkjente mottak for ulike massetyper
- Lage en oppdatert plan for prøvetaking og loggføring i forkant av levering av avfallsmasser
- Avgjørelse av hvor massene skal leveres skal foretas av Sotra Link

Massene som er plassert på Jordtippen er beskrevet til å ha nær flytende konsistens og de er lagret på tre ulike områder med demninger av andre massetyper for at massene ikke skal flytte utover. Det er vurdert at lagring av massene utgjør fare for forurensning siden massene i bunn ikke er tette. Det å levere avfall til mottak som ikke har lov å ta imot er ikke "befriende" for Sotra Link. Ansvar for undersøkelser og evt. opprydding av masselagringen på Jordtippen kan derfor påregnes.

7. Anmerkninger

Vi ga ingen anmerkninger under inspeksjonen.

8. Andre forhold

Nytt Sotrasamband utføres av OPS-selskapet Sotra Link (SL) etter kontrakt med Statens vegvesen (SVV). Prosjektet (9,4 km), som ligger i Øygarden og Bergen kommune, er oppdelt i 11 delstrekninger og omfatter fire tunneller, ny Sotrabro og ulike dagsonearbeider mellom tunnelene. Tilsynet var rettet mot anleggsarbeider lengst vest i Øygarden, delstrekning A2 Kolltveittunnel og utfylling i Storavatnet. Arbeidene som ble kontrollert er omfattet av tre ulike tillatelser fra Statsforvalteren, jf. dokumentunderlag.

Internkontroll

Statens vegvesen har egen prosjektorganisasjon som følger opp kontrakten med 3 stillinger som følger opp ytre miljø delen av arbeidene. Dette gjøres gjennom følgende rutiner/systemer/møter:

- Kontraktsmøte gjennomføres månedlig med ledergruppe fra Sotra Link og vegvesenet med faste poster som inkluderer helse, miljø og sikkerhet.
- Særmøte (byggemøte) avholdes hver 14. dag mellom SVV og SL der overholdelse av tillatelsenes vilkår, miljørisiko, evt. avvik er faste tema.
- Deltagelse på vernerunder iverksatt av SL, med frekvens hver 14. dag for hvert av delområdene med pågående aktivitet.
- SVV sender "kontrollørmeldinger" til SL med svarfrist på forhold/hendelser som SVV oppdager på vernerunder og ved øvrig opphold på anleggsområdene. Dersom det avklares at det har skjedd hendelser/mangler som er brudd på kontrakten (herunder forurensning) kan det medføre at SL ilegges "trekkpoeng", en reduksjon av kontraktsbeløpet til SL.
- SVV tar regelmessig alle registrerte avvik, opprettet i Sotra Link sitt avvikssystem (Dalux), inn i SVV sitt avvikssystem (Elrapp) og følger opp retting av avvik slik, men har også direkte tilgang til SL sitt avvikssystem.

Sotra Link har en organisasjon på ca. 150 personer, hvorav 5 stillinger er avsatt til å følge opp ytre miljø forhold bl.a. regulert i Statsforvalterens tillatelser. Det er en rekke entreprenører og underentreprenører som utfører anleggsarbeid etter kontrakt med Sotra Link. Disse selskapene gjennomgår en "on boarding" prosess basert på protokoller/prosedyrer fra Statens vegvesen som en del av OPS-kontrakten, der bl.a. dokumentasjon av entreprenørens interkontroll inngår. Alle anleggsarbeidere skal gjennomgå et opplæringskurs om HMS regler for anlegget, og det gis en mer spesifikk opplæring om særlige forhold innenfor de ulike delområdene. Det er entreprenører mv. fra en rekke ulike land, så rutiner osv. er skrevet på engelsk.

Statens vegvesen sin oppfølging av planer for håndtering av masser

Statens vegvesen har jevnlig etterlyst konkrete massehåndteringsplaner for bl.a. Stiavatnet fra Sotra Link i særmøter og på vernerunder tilbake til april 2023 uten at Sotra Link har klart å levere slike dokumenter.

Nedtapping Stiavatnet

På verifikasjonen gjennomgikk vi også nedtappingen av Stiavatnet (som var fullført), der vannet ble ført til kommunal fellesledning (AF) og videre til kommunal slamavskiller med utslipp i Nordre Drotningvik regulert med påslippsavtale gitt av Bergen Vann datert 4. mai 2023. Bergen Vann har grenser for påslipp angitt som suspendert stoff (SS) lavere enn 400 mg SS/liter. Sotra Link har tatt ukeblandprøver for SS innholdet i påslippsvannet og målte to ukeprøver med verdier over 100 mg SS/liter. 20. september (160 mg/l) og 26. september (280 mg/l).

Endring tillatelse for A9 Stiavatnet

Sotra Link har sendt søknad om endring av utførelse for Stiavatnet datert 26. oktober 2023. Endringen besto i å senke vannstanden i vannet noe, uten å tømme det helt. I deler av vannet planlegges det masseutskifting av torv (hovedsakelig langs kanten i nord, vest og sør), mens i resten av vannet planlegges det fortregning av bløte gytjemasser. Ut fra tidligere planlagt metode ble mudringsvolumet anslått til ca. 50 000 m³. Med de endrede planene antas det fjerning av inntil 20 000 m³ torv/bløte masser. Mengden stein til utfylling vil være uendret. Statsforvalteren er bedt om å avvente videre behandling av søknaden da det vil komme flere endringer i gjennomføringen.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forureiningslova)
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrolllova) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskrifta)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskrifta)
- Tillatelse etter forurensningsloven til tiltak i vann i Bergen kommune - Sotrasambandet, ny Rv. 555 – delprosjekt A9 og A11, 2023.0327.T (12. april 2023)
- Utdrag fra Ytre Miljø særmøter 2023 mellom Statens vegvesen og Sotra Link, datert 20. november 2023.
- Påslippsavtale gnr. 137 bnr. 3 mfl Stiavatnet Bergen Vann datert 4. mai 2023.